

WPROWADZENIE

Współczesna gospodarka europejska podlega dynamicznym przemianom wynikającym z postępujących procesów globalizacji, integracji gospodarczej i transformacji technologicznej oraz ze zmian strukturalnych zachodzących na poziomie zarówno sektorów gospodarki, jak i pojedynczych przedsiębiorstw. Procesy te wpływają na sposób funkcjonowania podmiotów gospodarczych, kształtują nowe uwarunkowania konkurencyjności oraz determinują kierunki rozwoju regionalnego i krajowego. Szczególnego znaczenia nabierają kwestie dotyczące powiązań międzysektorowych, transformacji tradycyjnych gałęzi przemysłu oraz postępującej cyfryzacji działalności gospodarczej.

W niniejszym numerze przedstawiono wybrane aspekty współczesnych procesów transformacyjnych zachodzących w gospodarce europejskiej z perspektywy sektorowej, regionalnej oraz przedsiębiorstw. Prezentowane opracowania podejmują problematykę zmian strukturalnych gospodarki, skutków restrukturyzacji działalności przemysłowej oraz wyzwań związanych z transformacją cyfrową przedsiębiorstw. Analizowane zagadnienia wskazują na złożoność współczesnych procesów rozwojowych oraz ich na wpływ na funkcjonowanie gospodarki na różnych poziomach: makro-, mezo- i mikroekonomicznym.

Na poziomie makro- analizie poddano powiązania międzysektorowe w wybranych gospodarkach europejskich (Lyubomyr Sozansky). Na podstawie danych wejścia-wyjścia zidentyfikowano kluczowe sektory oraz oceniono ich znaczenie dla funkcjonowania gospodarek Niemiec, Polski i Słowacji. Wyniki badań wskazują na istotne różnice w strukturze powiązań gospodarczych między analizowanymi krajami, co wynika z odmiennych uwarunkowań rozwojowych, ze skali gospodarki oraz ze stopnia integracji z europejskimi sieciami produkcyjnymi.

Na poziomie mezo- podjęte badania koncentrują się na problematyce restrukturyzacji sektora wydobywczego na przykładzie Kopalni Węgla Kamiennego Bobrek-Piekary w Piekarach Śląskich (Wioletta Kilar, Patrycja Nowosielska). Przedstawiono społeczne, ekonomiczne i środowiskowe konsekwencje procesu transformacji zachodzącego w regionie Górnego Śląska. Analiza wskazuje, że restrukturyzacja tradycyjnych gałęzi przemysłu stanowi nie tylko wyzwanie dla lokalnych społeczności i rynku pracy, lecz jest także impulsem do poszukiwania nowych ścieżek rozwoju gospodarczego.

Poziom mikro- przedstawiono w kontekście cyfryzacji przedsiębiorstw w Polsce na tle państw Unii Europejskiej (Jakub Misztal). Szczególną uwagę poświęcono różnicowaniu poziomu wykorzystania technologii cyfrowych w zależności od wielkości przedsiębiorstw oraz identyfikacji barier ograniczających rozwój cyfrowy. Wyniki przeprowadzonych analiz wskazują, że pomimo systematycznego postępu polskie przedsiębiorstwa nadal napotykają na wyzwania utrudniające im osiągnięcie poziomu cyfrowych liderów europejskich.

Wspólnym obszarem prezentowanych opracowań jest zaś analiza procesów transformacyjnych determinujących współczesny rozwój gospodarczy. Zarówno zmiany

w strukturze sektorowej gospodarki, jak i transformacja tradycyjnych sektorów przemysłu oraz postępująca cyfryzacja przedsiębiorstw wpływają na konkurencyjność gospodarek, efektywność funkcjonowania przedsiębiorstw oraz możliwości rozwoju regionów.

Mamy nadzieję, że przedstawione zagadnienia spotkają się z zainteresowaniem Czytelników. Jednocześnie wyrażamy zachętę do podejmowania dyskusji nad problematyką przemian w przemyśle i usługach, jej dalszego rozwijania oraz prezentowania wyników badań na łamach naszego Czasopisma.

Małgorzata Zdon-Korzeniowska, Monika Noviello

INTRODUCTION

The contemporary European economy is undergoing dynamic changes driven by advancing globalization, economic integration, technological transformation and structural shifts occurring both at the level of economic sectors and individual enterprises. These processes influence the functioning of economic entities, shape new determinants of competitiveness, and define the directions of regional and national development. Particular importance is attached to issues related to intersectoral linkages, the transformation of traditional industries and the ongoing digitalization of economic activity.

This issue presents selected aspects of contemporary transformation processes taking place within the European economy from sectoral, regional and enterprise perspectives. The articles included address topics related to structural changes in the economy, the consequences of industrial restructuring, and the challenges associated with the digital transformation of enterprises. The analyzed issues highlight the complexity of contemporary development processes and their impact on economic performance at macro-, meso- and micro-economic levels.

At the macro-economic level, the analysis focuses on intersectoral linkages in selected European economies (Lyubomyr Sozansky). Based on input–output data, key sectors were identified and their significance for the functioning of the economies of Germany, Poland and Slovakia was assessed. The research findings reveal significant differences in the structure of economic linkages among the analyzed countries, resulting from varying development conditions, economic scale and degrees of integration into European production networks.

At the meso-economic level, the research concentrates on the restructuring of the mining sector, using the Bobrek–Piekary Hard Coal Mine in Piekary Śląskie (Poland) as a case study (Wioletta Kilar and Patrycja Nowosielska). The study presents the social, economic and environmental consequences of the transformation process taking place in the Upper Silesia region. The analysis indicates that the restructuring of traditional industrial sectors constitutes not only a challenge for local communities and labor markets but also an impetus for seeking new pathways of economic development.

The micro-economic level is examined in the context of the digitalization of enterprises in Poland compared with other European Union member states (Jakub Misztal). Particular attention is devoted to differences in the adoption of digital technologies according to enterprise size and to the identification of barriers limiting digital development. The results of the analyses indicate that, despite systematic progress, Polish enterprises continue to face challenges that hinder their ability to reach the level of Europe's digital leaders.

A common theme linking the contributions presented in this issue is the analysis of transformation processes shaping contemporary economic development. Changes in the sectoral structure of the economy, the transformation of traditional industrial sectors, and the ongoing digitalization of enterprises all influence the competitiveness

of economies, the efficiency of business operations, and the development opportunities available to regions.

We hope that the topics presented above will attract the interest of our readers. We also encourage further discussion on the transformation of industry and services, the continued development of this field of research, and the dissemination of research findings in the pages of our Journal.

Małgorzata Zdon-Korzeniowska, Monika Noviello